

LAUDATIO
pri príležitosti udelenia čestného doktorátu „doctor honoris causa“
(Dr. h. c.) dňa 19. 10. 2021
J. E. Mons. Giacomovi Guidovi OTTONELLOVI
apoštolskému nunciovi na Slovensku

Vaše Excelencie, o. arcibiskupi a biskupi, Vaše Magnificencie, Spectability, Honorability, vážené akademické zhromaždenie, vzácní hostia!

Je mi ct'ou predstaviť Vám na dnešnom slávnostnom zasadnutí Vedeckej rady Prešovskej univerzity v Prešove, rozšírenom o Vedeckú radu Gréckokatolíckej teologickej fakulty, medzinárodne uznávanú osobnosť, ktorému Prešovská univerzita udeľuje čestný titul *doctor honoris causa*. Touto osobnosťou je apoštolský nuncius na Slovensku Giacomo Guido Ottonello.

Narodil sa 29. augusta 1946 v Masone (Janov – Taliansko). Za kňaza bol vysvätený 29. júna 1971 za diecézu Acqui Terme, Alessandria (Taliansko). 29. novembra 1999 bol menovaný za titulárneho arcibiskupa v Sasabe a za apoštolského nuncia v Paname. Biskupské svätenie prijal 6. januára roku 2000. Počas svojej duchovnej činnosti študoval a získal doktorát z teológie na prestížnej Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme (1979), ďalej licenciát z kanonického práva na Pápežskej lateránskej univerzite v Ríme (1980) a titul magister (Master) zo špecializácie medzinárodné a diplomatické právo na Pápežskej cirkevnej akadémii v Ríme (1980). Je taktiež nositeľom viacerých čestných doktorátov: z medzinárodných vzťahov na Columbus University v Paname (2005), ďalej Iberoamerickej rady na počesť kvality vzdelávania (2008) a Katolíckej univerzity v Cuenca (2009).

Po dokončení štúdia na Pápežskej cirkevnej akadémii, v roku 1980, vykonával službu na Apoštolských nunciatúrach v nasledujúcich krajinách: Pakistan (1980 – 1983), Salvádor (1983 – 1985), Libanon (1985 – 1989), Francúzsko (1989 – 1994), Španielsko (1994 – 1998), Andora (1996 – 1998), Poľsko (1998 – 1999), Panama (1999 – 2005), Ekvádor (2005 – 2017) a v súčasnosti pôsobí na Slovensku od roku 2017. Obrazom významu tejto vynikajúcej osobnosti a jeho medzinárodnej akceptovateľnosti sú mnohé vyznamenania, ktorých je držiteľom a to nielen na poli náboženskom, ale aj svetskom, nemenej významné sú jeho členstvá vo viacerých grémiách v mnohých krajinách sveta. J. E. Mons. Giacomo Guido Ottonello sa počas svojej dlhoročnej záslužnej činnosti zúčastnil na mnohých kongresoch, sympóziách a vedeckých konferenciách, ako o tom vypovedá jeho bohaté životné curriculum. Jeho služba bola ocenená viacerými vyznamenaniami, z ktorých vyberám len tie najzakladanejšie ako: Veliteľ národného rádu du Cèdre v Libanone, Rytier národného rádu du Mérite vo Francúzsku, Encomienda de Número nár. rádu Isabel la Católica v Španielsku a Encomienda maurícijského rádu (Casa Savoia) v Taliansku. Okrem toho je členom Talianskej archeologickej akadémie, Konštantínovskej akadémie v Taliansku a mnohých ďalších. Taktiež je držiteľom celého radu tak náboženských ako aj svetských vyznamenaní, či plakiet. Aktívne ovláda jazyk: taliansky, nemecky, španielsky, portugalsky, francúzsky a anglicky; a pasívne: jazyk slovensky, poľsky a rusky.

J. E. Mons. Giacomo Guido Ottonello udržiava od začiatku svojho pôsobenia ako apoštolský nuncius na Slovensku mnohostranné vzťahy predovšetkým v oblasti budovania dialógu so svetskými autoritami, či už v oblasti ochrany ľudských práv, rešpektovania dôstojnosti ľudskej osoby, slobody náboženského vyznania, svedomia, obrany života a stability rodiny. Tento spoločenský dosah jeho pôsobenia v diplomatických službách na Slovensku má vplyv aj na akademické, spoločenské a náboženské smerovanie Gréckokatolíckej teologickej fakulty a v plnosti korešponduje so zameraním a poslaním Prešovskej univerzity, ktorá je definovaná v jej vízii ako inštitúcia, ktorá sa hlási k hodnotám ako: múdrosť, ľudskosť, akademické slobody, kresťanské tradície, ľudia, zodpovednosť, spolupráca.

K hlbšiemu poznaniu a porozumeniu osobnosti o. apoštolského nuncia Giacoma Guida Ottonella nám napomáhajú jeho myšlienky, ktoré predstrel v rámci svojho príhovoru z príležitosti svojho životného jubilea dožitých 75 rokov života. V nich jasne badať jeho hlboké duchovné ukotvenie v Bohu ako človeka, vo vnútri ktorého sa excelentne spája akademický svet teológa s dušou poeta, s dôrazom vyjadrení o zmysle života a jeho pomínutelnosti na jednej strane, a na večnosti na strane druhej. Apoštolský nuncius Giacomo Guido Ottonello to vyjadril týmito slovami: „*Kráčame. Spoznáme iné chodníky a námahy. A občas budeme myslieť na tých, ktorí prešli po tej istej ceste pred nami. Jar a leto už prešli. Jeseň napreduje a v nej veľká sladkosť a pokojná nostalgia v srdci. Ale zatiaľ čo deň zomiera a myšlienka odlieta ďaleko, pre magické volanie západu slnka, dajme každej spomienke dych nášho srdca a naďalej kráčajme uprostred zástupu tieňov, ktoré nás volajú po mene. Možno nás očakávali, možno nám prichádzali v ústrety. Oči v tme nevidia. A so zvukom krokov cítime tlkot srdca, ktorý sa dožaduje života!*“ Ďalej pokračuje v toku hlbokých myšlienok: „*Život je spev a striedanie strof. Všetko pomíňa a všetko znova začína. Každý deň nám prináša lásku a boj. Ale od človeka sa nevyžaduje vyhrať, len bojovať. Život začína nanovo každý deň, lebo ak ilúzia zomiera večer, nádej sa znovu rodí so svitaním.*“

Dnešná slávnosť udelenia čestného doktorátu Prešovskej univerzity v Prešove J. E. Giacomovi Guidovi Ottonellovi otvára možnosť hlbšieho prieniku reflexie vzťahu medzi náboženstvom a vedou, ktorý sa často prezentuje ako vzťah medzi dvoma protirečivými, navzájom vylučujúcimi sa sférami ľudského poznania. Podsúva sa myšlienka, že kým veda je progresívna, objektívna a nezaujatá, na strane druhej náboženstvo predstavuje konzervatívnu a antipokrokovú silu založenú na iracionálnych domnienkach a predsudkoch. Veda a náboženstvo však môžu spolupracovať aj v tom rozmere, že poukážu na svoje vzájomné hranice a zabránia nebezpečným extrémom. Pápež sv. Ján Pavol II. v roku 1990 na adresu vzťahu viery a vedy vyhlásil: „*Veda môže očistiť náboženstvo od omylov a povier, náboženstvo môže očistiť vedu od idolatrie a od rôznych foriem falošného absolútna. Môžu sa navzájom viesť do rozľahlejšieho sveta, v ktorom môže prekvitať veda i náboženstvo.*“ V encyklike *Fides et ratio* vystihuje potrebu náboženstva a vedy pre rozvoj ľudského ducha slovami: „*Viera a veda sú ako dve krídla, ktorými sa ľudský duch povznáša ku kontemplácii o pravde.*“ Človek, ktorý bytostne túži po pravde môže využívať obidva nástroje, aby pravdu o Bohu, o svete a o sebe aj dosiahol. Židovský rabín Jonathan Sacks dodáva: „*Veda sa snaží rozobrať svet na súčiastky, aby videla ako funguje, kým filozofia a teológia sa snaží spojiť svet naspäť, aby videla aký to má zmysel.*“

Zreteľný je aj prienik záujmu J. E. Mons. Giacoma Guida Ottonella o oblasť vzdelávania. Vo svojej publikácii pod názvom *Osobnosť a dielo Eugéna Dévauda pre kresťanskú integráciu aktivity vo vzdelaní a v škole* sa venuje dielu tohto švajčiarskeho učiteľa pedagogiky pôsobiaceho na univerzite vo Fribourgu (1876 – 1942). V zásade dodržiava tradičnú metódu, ktorá zahŕňa učiteľa, ktorý riadi a kontroluje prácu študentov, ale navrhuje pre nich aktívnu a radostnú účasť na procese učenia. Hlavná námietka katolíckych filozofov k aktivizmu spočíva v pozorovaní, že človek nie je len inštinktívnu a citlivou povahou, ale aj duchovnou a racionálnou a že jeho osud nie je len sociálneho poriadku, ale aj osobného a náboženského. Z tohto dôvodu je skutočnou aktívnou školou tá, ktorá považuje celého človeka vrátane jeho duchovných a náboženských aspektov a ako inšpirovaná kresťanským humanizmom jediná dokáže naznačiť význam človeka.

Vážené akademické zhromaždenie!

Na záver svojho laudatia môžem konštatovať, že J. E. Giacomo Guido Ottonello je všestranne vzdelaná osobnosť s humanistickým presvedčením, so všeľudskými a kresťanskými hodnotami a veľkým osobným svedectvom viery. Pri každej príležitosti prejavuje svoju dobrotu a žičlivosť, otvorenosť a srdečnosť, vysokú osobnú kultúru, nezištnosť, skromnosť a vnútorný pokoj.

Do ďalších rokov života J. E. apoštolského nuncia Giacomu Guida Ottonella si dovoľím vyjadriť priania v zmysle jeho vlastných slov, ktoré vyriekol v rámci svojho príhovoru pri príležitosti svojho životného jubilea 75 narodenín, aby naďalej obrazne vyjadrene zdvíhaval pomyselnú kotvu svojho života a pokračoval v napĺňaní životného cieľa, ktorý nám ukazuje Boh. Citujem: „*Zajtra budem musieť znovu zdvihnúť kotvu, aby som znovu pokračoval v ceste. Viem, že budem musieť ešte bojovať s morom a nebom, aby som dosiahol cieľ, ale zdvihnem plachty v mene trpezlivosti a v mene nádeje sa chopím kormidla. Treba nasledovať kurz, ktorý mi Boh ukazuje....*“

Vážení prítomní, vzácní hostia!

Dovoľte mi vyjadriť presvedčenie, že udelenie čestného titulu *doctor honoris causa* Prešovskej univerzity v Prešove v odbore teológia apoštolskému nunciovi na Slovensku Giacomovi Guidovi Ottonellovi je nielen ocenením jeho spoločenského prínosu, ale dáva nám možnosť vidieť ho aj v širších súvislostiach hlbšieho prieniku reflexie vzťahu medzi náboženstvom a vedou v kontexte slov už spomínanej encykliky *Fides et ratio*, kde je vystihnutá potreba náboženstva a vedy pre rozvoj ľudského ducha slovami: „*Viera a veda sú ako dve krídla, ktorými sa ľudský duch povznáša ku kontemplácii o pravde.*“ Život a dielo apoštolského nuncia je toho príkladom.

Mons. prof. ThDr. Peter ŠTURÁK, PhD.
dekan
Gréckokatolícka teologická fakulta
Prešovská univerzita v Prešove